

عنوان مقاله:

تپه اهرنجان استقرارگاهی از روستانشینان کشاورز و دامپرور نوسنگی در شمال غرب دریاچه ارومیه

محل انتشار:

دوفصلنامه جستارهای باستانشناسی ایران پیش از اسلام، دوره 6، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

افراسیاب گراوند - رئیس میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی شهرستان سلماس

اردشیر جوانمردزاده - استادیار گروه باستان شناسی دانشگاه محقق اردبیلی

اکبر عابدی - دانشیار گروه باستان سنجی دانشکده ی هنرهای کاربردی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز

فاطمه ملک پور - کارشناس ارشد باستان شناسی میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی آذربایجان غربی

خلاصه مقاله:

تپه اهرنجان از شاخص ترین محوطه های نوسنگی شمال غرب ایران است که با هدف شناخت گستره آثار تاریخی در اطراف، تعیین عرصه، تدوین نقشه گسترده و همچنین سامان دهی محوطه به عنوان یک اثر پارک موزه ای، با ایجاد سی گمانه، گمانه زنی شد. نتایج گمانه زنی مشخص کرد که بر خلاف عرصه ظاهری که محدوده ای به وسعت ۱۳۰۰ مترمربع باقی مانده، عرصه حقیقی محوطه ۶/۲ هکتار بوده که به دلیل فرسایش بادی، نزولات جوی، تعرض کشاورزان، ساخت منازل مسکونی و غیره، بخش زیادی از آن تخریب شده است. از مهم ترین پرسش ها در خصوص این محوطه، چگونگی ارتباطات و تعاملات منطقه ای و فرامنطقه ای آن با مناطق هم جوار است. فرض بر این است که با توجه به قرار گرفتن محوطه در یک موقعیت راهبردی و شاه راه ارتباطی از یک سو با قفقاز جنوبی و شرق آناتولی و از سوی دیگر با فلات مرکزی و جنوب دریاچه ارومیه، در راستای مبادلات تجاری و فرهنگی شکل گرفته است و آنالیز افسیدین های اهرنجان و همچنین انبوه سنگ های افسیدین و مادر با تنوع رنگ های متفاوت در سطح آن، بر این مدعا قوت می بخشد. در این پژوهش یافته های حاصل از گمانه زنی مطالعه و گونه شناسی شد و مشخص گردید که در این محوطه ابتدایی ترین اجتماع انسانی تشکیل شده و ابداعات و نوآوری هایی در صنایع کشاورزی، دامداری و ابزارسازی و تجارت با مناطق هم جوار شکل گرفته است. با توجه به آن که بیشتر گمانه زنی ها در بستر لایه های نوسنگی اهرنجان صورت گرفته است، وسعت ۶/۲ هکتاری این محوطه در دوره نوسنگی گواه بر وجود یکی از مهم ترین مراکز نوسنگی در این بخش از شمال غرب ایران دارد که به همراه قره تپه محوطه های قبل از حاجی فیروز را تشکیل می دهند.

کلمات کلیدی:

شمال غرب دریاچه ارومیه، تپه اهرنجان، نوسنگی، یافته های فرهنگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1610603>

